

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות

ראה-אלול תשפ"ב

[256]

מהארכיון

ב.....תשובה אמיתית באלול

ג.....לחץ אדיד בהתקרב ימי אלול]

ג.....עבודה אלול עד שמחת תורה

ה.....חשבון הנפש]

ו.....שאלות שנות

ז.....פסוקי של כל חודש

ט.....תתקע"ד דורות לפני בריאת]

י.....איך העולם נברא קודם זמן

יא.....אמירת סליחות

תשובה אמיתית באלול

לכבוד מורנו הרב החסיד שליט"א, שלומו יסגא,

א. בעבר שאלנו עבור א' מביהמ"ד דפה, שאלה 12103 תחת הכותרת 'תשובה לבעל תשובה', ובא' הסעיפים שאלנו כך: "מה עליו לעשות כשעולות לו מראות לא טובות בעיני רוחו, ונהנה מזה מחד, ומאידך נקרע מכך ששב על קיאו, ונמצא כבתוך כף הקלע, מה צריך לחשוב וכיצד לנהוג? והאם ניתן למחוק תמונות מעיני השכל? ואם לא, כיצד ניתן להיות בעל תשובה בכלל?", וע"ז השיב לנו הרב: "או להסיח דעת, או לצייר ציורי קדושה! ועי"ז מוחק. וכן ע"י דמעות, שמנקות כח הציור. וכן בעומק, בהתדבקות באפיסת המחשבה". וכעת בימי התשובה דאלול שבנו להתבונן בתשובת הרב, ובאנו לבקש אם אפשר שהרב ירחיב לנו בזה למעשה, מהם "ציורי קדושה"? וכן מהי "אפיסת המחשבה" וכיצד מתדבקים בה?

ב. עוד שואל הנ"ל, כי אחר התבוננות במצבו, אחר שנפל פעמים רבות בטומאת המדיה כאשר נזדמן לידו מכשיר בלתי שמור, או שנקלע למקום בו מצא מחשב פתוח אצל קרובים וכיו"ב, ואמנם כי הוא עצמו מנותק מכל חיבור לאינטרנט פרוץ, ועושה כל טצדקי שלא יבוא לידי ניסיון זה, אך כאשר עושה חשבון נפשו ברור לו ללא שום ספק כלל, שאם יבוא לידו מכשיר או שיזדמן למקום שבו יש חיבור למדיה פרוצה, בודאי יפול, ומרגיש בעצמו שאין לו שום סיכוי לעמוד בנסיון הבא רח"ל, והשאלה היא האם יוכל להחשב שעשה תשובה על כל מה שראה ופגם, אם בודאי ישל שוב לכשיבוא הניסיון לידו?? יורנו נא דרכי תשובה, ושכמ"ה.

בתפילה שנוכה לעשות תשובה אמיתית, ובפרט בימים אלו ימי התשובה, ונוכה לכוח"ט יחד עם הרב וכל כלל ישראל, אמן.

תשובה:

א. ציורי קדושה - כגון הכותל, מערת המכפלה, קבר רחל, וכן תמונות צדיקים, נר, וכדו'. אפיסת המחשבה - עיון התוה"ק עד "כלות כח המחשבה", ולא רק כלות כוחות הגוף.

ב. אינו תשובה שלמה. ולפחות יקבל על עצמו שיפול פחות, כגון שימתין עד שיסתכל. וכן שיקטין זמן ההסתכלות, וזו תשובה חלקית, ומכלל רשע עדיין לא יצא. ועליו לעבוד לטהר נפשו, הן ביראת העונש, והן ביראת הרוממות, והן באהבת ה', שינצל עי"ז מן החטא, ושיזכה לקבל קבלה אמיתית שלמה לפי ערכו שלא ישוב לחטא לעולם.

לחץ אדיר בהתקרב ימי אלול

לכבוד הרב שליט"א, ייש"כ עצום להרב שעונה לנו על כל השאלות, תהי משכורתו שלימה מאת ה' אלקיו לו ולכל משפחתו.

כל שנה שכמתקרבים ימי אלול וימים נוראים, אני מרגיש לחץ עצום שקשה עד בלתי אפשרי להשתחרר מזה. הלחץ הזה מרחיק אותי מהרוחניות לגמרי, עד כדי המצב המתמיה שדוקא בימי אלול וימים נוראים אני בדרך כלל נמצא במצב היותר שפל ברוחניות מכל השנה.

לצערי הלחץ זה לא "יראת העונש" או יראת שמים אמיתי, אלא עצם הידיעה שאני אמור להיות "יותר טוב" ולחוש יראה ופחד ו"להנצל כצבי מיד" פשוט מקלקל לי את האפשרות של הרוחניות.

אשמח אם יש להרב איזו עצה איך להתמודד עם זה

תודה רבה

תשובה:

עליך לשנות מבט ולהסתכל על אלול, "אני לדודי ודודי לי", ימי אהבה וקרבה. ועל עשרת ימי תשובה, דרשו ה' בהימצאו, בהיותו קרוב, קרבת ה'.

מתוך מבט זה לאט לאט תאזן את נפשך בין יראה לאהבה, ותזכה לדרך האמצע, לקבל הימים האלו גם ממבט של יראה וגם ממבט של אהבה. ונודע שבמוסר נטו יותר ליראה בימים אלו, ובחסידות לאהבה ולקרבה. ויש לאזן ביניהם.

עבודה אלול עד שמחת תורה

(א) כיון שפרטי העבודה של ימים נוראים וירח איתנים הם רבים מאד, האם אפשר להרב לכתוב בקיצור ובאופן כללי מהו עיקר העבודת האדם (א) באלול (ב) בימי סליחות (ב) בראש השנה (ג) בעשי"ת (ד) ביוהכ"פ (ה) בימים בין יוהכ"פ לסוכות (ו) בסוכות (ז) בהושענא רבה (ח) בשמיני עצרת ושמחת תורה.

(ב) יש תפילה בימים נוראים בסוף חזרת הש"ץ "אבינו מלכינו... הסר מעלינו כל גזירה רעה וכל מחלה וכל קטטה ושנאת חנם מעלינו." איך מתפללים שה' יסיר קטטה ושנאה מעלינו, הלא זה דבר התלוי בבחירתנו ובידינו היא.

ג) ר"ה הוא יום של יראה או אהבה, ומי ששורשו ביראה אז צריך להתייחס לר"ה ביראה ואימה, משא"כ מי ששורשו באהבה צריך להתייחס לר"ה כיום של אהבה. והנה בשנה הזה תש"פ עברנו שנה של מגיפה וצרות שלא היו כמוה, וזה מעורר יראה ולא אהבה, וא"כ האם בשנה הזו יש להתייחס לר"ה באופן של יראה ואימה, ההרגשה של מה יולד יום ומה יהי' הסוף של כל זה? או שעדיין היחס לר"ה תלוי בשורשי הנשמות?

ד) הרב מסביר שיש חמש בחינות של תשובה כנגד נרנח"י (נפש-מעשים, רוח-מידות, נשמה-תורה, חיה-חיות, יחידה-רצון-התכללות-דביקות), האם יש להאדם לעשות תשובה כל כל בחינות הנ"ל כפי כוחו, או שתלוי במדרגתו (לדוגמא אם מדרגתו הוא נפש אז צריך לעשות תשובה רק בבחי' נפש שהוא תיקון המעשים שלו, ובנוסף לכך בימים נוראים האדם צריך להתנהג יותר ממדרגתו וא"כ לכאורה עליו ג"כ לעשות תשובה גם בבחי' רוח ונשמה כו', אבל מה הגדר בזה?

ה) האם תשובה בבחי' יחידה (ברובד התחתון שלה, להשיב את הרצון לה' ולרצות רק רצון הפנימי שלנו שהוא לעשות רצון ה', וברובד עליונה יותר, להיות דבוק רק בבורא עולם ולהתכלל בו ית') הוא עבודה רק ליחידים או שיש על כל א' להיות מן היחידים ולעשות תשובה בבחי' יחידה אע"פ שהוא נמצא במדרגת נפש?

ו) כשהגדולים עשו קבלה קטנה במשך אלול ועשי"ת האם זה היה בנוסף לכל שאר חלקי התשובה או שעל ידי הקבלה הקטנה הזו היה כולל את כל עבודת התשובה? ואצל כל א' בישראל האם זהו כל עבודתו למעשה, לעשות קבלה קטנה בדבר שהוא צריך תיקון, בנוסף לשמעית שיעורים ודרשות של התעוררות וקריאת ספרים ולימוד מוסר (או חסידות?) תודה רבה להרב, שיהא כתיבה וחתימה טובה להרב ולכולנו ושיהא שנה זו שנת הגאולה שלימה ממש לכל נפשות ישראל, בחיצוניות ובפנימיות

תשובה:

א. הדברים נכתבים באופן כללי מאוד מאוד מאוד.

אלול - אני לדודי - דוד וכלה.

סליחות - לבני אשכנז - כאב על עשיה נגד רצונו ובקשת סליחה על העבר שפגם.

ראש השנה - קרבת ה' - נכנס לפניו לדין.

עשרת ימי תשובה - תיקון העבר, תשובה, וקבלה לעתיד.

ה שו"ת בלבבי משכן אבנה דאה - חודש אלול תשפ"ב [256] מהארכיון

יום הכיפורים - ניקיון, זכות - בלי מחיצה בינו לקב"ה.

בין יוה"כ לסוכות - קשר זך שנולד מתוך יוה"כ, וממשיך לאורך השנה.

סוכות - חיים בועלם החומר בצלו של הקב"ה.

הושענא רבה - חיבור כל התהליך הנ"ל לאחד.

שמיני עצרת, שמחת תורה - שמחה בכל הנ"ל.

ב. חלק מהבחירה להתפלל שיבחר בטוב. וכן שאחרים יבחרו בטוב.

ג. הצרה של השנים האחרונות הרוחנית קשה מן החולי הזה.

עדיין תלוי בשורשי הנשמות.

ד. העיקר בחלק שזה מדרגתו. אולם נצרך תשובה בכל, כפי שידו משגת.

ה. אצל כל אחד, לפי ערכו.

ו. ישנם הרבה דרכים בעבודה, וכל אחד עשה לפי דרכו.

חשבון הנפש

א) האם המהלך של חשבון הנפש הוא לכל או רק לבעלי כוחות הנפש מופגלים. (ב) האם באלול יש לכל אדם לעשות חשבון הנפש ולכתוב פנקס קבלות וכו' או שזה היה עבודה רק לבעלי מוסר. (ג) כיצד עושים חשבון הנפש כראוי. (ד) מהו באופן שהאדם אינו שמח בעצמו ויש לו טבע לבקר עצמו באופן חריג, האם יש לו לעסוק בעבודת חשבון הנפש או לחדול מזה. (ה) בתניא כתוב שיש לכתוב חשבון הנפש רק בלילה קודם שישון, האם התניא מסכים שבימי אלול יש לאדם לכתוב חשבון הנפש ביום. (ו) מהו באופן שאדם עדיין לא הכיר את נפשו כ"כ, האם אין לו לעשות חשבון הנפש. (ז) שמעתי ממשפיע אחד שאדם שנוטה מאד לעצבות או לבקר עצמו על חסרונותיו, התשובה שלו באלול אינו לחשוב על החטאים או על החסרונות שלו אלא הוא צריך רק לעבוד על שמחה ורק להודות לה' על כל מה שיש לו. האם זה נכון בעבור אדם כזה (ובאמת אני חושב שיש הרבה בנ"א כאלה)? (ח) אדם שיש לו בעיות בחיים, האם נכון לומר שהשורש לכל בעיותיו נובע מחוסר אמונה שלו, חוסר קדושה שלו, או משום שאינו לומד מוסר, או משום שאין לו קשר לצדיק, או משום שאינו לומד כדעי. נראה שכל מהלך בעבודת ה' סובר שיש שורש

1 שו"ת בלבבי משכן אבנה דאה - חודש אלול תשפ"ב [256] מהארכיון

מסוים לכל בעיא, הליטאים אומרים "יש רק ללמוד ואז הכל יהיה בסדר", ויש דרכים שאומרים שהכל תלוי בשמחה, ויש דרכים שאומרים שהכל תלוי באמונה. אני קצת מבולבל מזה כיון שאני חושב שיש אמת בכל הדרכים, וא"כ מהו באמת השורש לכל צרותיו ובעיותיו של האדם? האם יש סדר להדברים...? תודה מאד מאד להרב מכל הלב.

תשובה:

- א. לכל אדם, אולם לפי כוחו.
- ב. הכתיבה רצויה מאוד, ולא דוקא לקבלות, אלא לסדר חיים לכתוב את תהלוכות נפשו.
- ג. כבר הושב בהרחבה בתשובה אחרת, נא קחנו משם.
- ד. לבדוק שלא עובר עבירה בפועל. וזולת כך תקופה מסוימת יעסוק במעלות נפשו, כמו שנתבאר בהרחבה בספר "הכרה עצמית", ואחר שנתאזן ישוב לחשבון נפשו בחלקו הבלתי מתוקן.
- ה. לא כל יום, אלא יום מיוחד שבחר לכך.
- ו. כנ"ל אות ד'.
- ז. כנ"ל אות ד'.
- ח. כללות כל החסרונות, חוסר גילוי אור ה', ומכאן ואילך יש לכל אחד שורש פרטי משלו.

שאלות שנות

שאלה:

מצד אחד אלול זה בחינת אהבה אני לדודי וכו', ומצד שני נקרא ימים נוראים (תורה רבה לרב על נתינת זמנו בשבילי, וישר כח עצום וכן לכל העוזרים והמסייעים במלאכה תודה רבה).

תשובה:

"נורא" זהו מידת יעקב, שכולל אהבה ויראה יחד, וזהו פנימיות הימים הללו.

שאלה:

שׁוֹׁת בלבבי משכן אבנה דאה - חודש אלול תשפ״ב [256] מהארכיון

בעניין סליחות שמתחילים בתחילת אלול יש לי קושי לומר בעלות השחר או חצות לילה מה אפשר לומר המקום זה?

תשובה:

מתי שאתה יכול לומר עם כוונת הלב.

שאלה:

מה הדרך לעבור את חודש אלול, ר"ה, עשי"ת, ויוה"כ, בצורה שלא תהיה "לעבור" אלא "לנצל", להתרומם, להתענג על ה' ולהנות מהימים האלו בצורה שלהם, לחכות לימים האלו, ולעבור בהם מאידך בצורה נכונה בלי לחץ ומתח?

תשובה:

לנסות להרגיש נוכחות ה' ע"י דיבור פשוט עמו, כדבר איש אל רעהו כלשון המסילת ישרים.

שאלה:

מה העבודה באלול, שהיא מתפרסת על פני חודש שלם?

תשובה:

אני לדודי ודודי לי, לחוש שהוא דודי.

פסוקי של כל חודש

לכבוד הרב, שליט"א

בסדרה בראש חודש הסביר הרב את העבודה של כל חודש. האם הרב יכול בבקשה להסביר את הקשר בין הפסוק של כל חודש לעבודה של כל חודש.

יב חודשים - כנגד י"ב צירופי שם ה'

חודש ניסן- שיחה- ישמחו השמיים ותגל הארץ

ח שו"ת בלבבי משכן אבנה דאה - חודש אלול תשפ"ב [256] מהארכיון

חודש- אייר - התבוננות - יתהלל המתהלל השכל וידוע

חודש - סיון - הילוך - ידותיו ולצלע המשכן השנית

תמוז- ראייה - וכל זה איננו שווה לי

אב - שמיע - הסכת ושמע ישראל היום

אלול - מעשה - וצדקה תהיה לנו כי

תשרי - מישוש - ויראו אותה שרי פרעה

חשון - ריח - ודבש היום הזה יהוה

כסלו - שינה - וירא יושב הארץ הכנעני

טבת - כעס - ליהוה אתי ונרוממה שמו

שבת - אכילה - המר ימורנו והיה הוא

אדר - שחוק - עירה ולשורקה בני אתונו

תשובה:

ניסן - בו נברא העולם ע"י דיבור, מאמר, שיחה, ובו היה שמחה לפניו ית"ש בבריאת שמים וארץ, כמ"ש חז"ל, ישמח ה' במעשיו.

אייר - מזל שור בו היה הפרצה, פגם העגל - שור, וזה מכח פגם ההתבוננות בבחינת ידע שור קונוהו, ישראל לא "ידע", עמי לא "התבונן", והתיקון "השכל וידוע" אותי.

סיון - יתדות הקרשים הם כרגליים של הקרש, אולם זה אינו מהלך אלא קבוע במקומו, וזהו בחינת נענוע, הילוך באותו מקום. והשורש שהכל אצל מקומו של עולם, וזהו בחינת משכן ששורה בו שכינה.

תמוז - ראייה - עין רואה ולב חומד, ועי"ז יש לו מנה רוצה מאתיים וכו', ונגרם שכל זה איננו שווה לי.

אב - הסכת ושמע ישראל "היום", בחינת שבו נולד משיח, וקאתי "היום" אם בקולו תשמעו, כמ"ש אליהו, בחלק.

אלול - מעשה, ושורש מצוות מעשיות צדקה, כנודע, בחינת מלכות הנקראת מעשה, ונקראת צדקה.

תשרי - מישוש - ויחיו אותה שרי פרעה, וזה גורם לחוש המישוש להתגלות.

D שו"ת בלבבי משכן אבנה דאה - חודש אלול תשפ"ב [256] מהארכיון

חשון - ריח - אמרו בירושלמי (והובא בתוס' כריתות, ו, ע"א) אילו היה נותן בה דבש מעט לא היה כל העולם יכול לעמוד בריחה. ולעת"ל ינתן דבש, וזהו בביהמ"ק השלישי שיבנה בחודש חשון, כמ"ש בבני יששכר.

כסלו - שינה, יעקב אבינו לא מת, אלא מיתתו בבחינת שינה. ופסוק זה קאי על אבל יעקב כמ"ש ויאמרו אבל כבוד זה למצרים, אבל אצל ישראל אין האבל כבוד, כי אינו מוות אלא שינה.

טבת - כעס - וכאשר יש כעס כביכול אין ה' עמנו. אולם תיקונו, לה' אתי - שהוא יחד עמנו, כמ"ש המפרשים. ואזי נעשה טבת לשון טוב, לשון הטבת הנרות.

שבט - המרה, החלפה, ועיקר ההחלפה בשורש במקום לאכול מעץ החיים המירו ואכל מעץ הדעת, ובתיקון והיה הוא ותמורתו קדדש, יתקדש אף עץ הדעת.

אדר - שחוק - פסוק זה נאמר על ריבוי היין, עיין רש"י שם.

תתקע"ד דורות לפני בריאתן

לכבוד הרב שליט"א רציתי לשאול מה הביאור במה שאמרו חז"ל "תתקע"ד דורות לפני בריאת

העולם הייתה התורה גנוזה וכו' " וכי היו דורות לפני בריאת העולם ?

ישר כח

תשובה:

קודם בריאת העולם הגשמי שאנו מכירים, שנברא בכ"ה אלול, נבראו קודם לכך עולמות רוחניים. וכתב הרש"ש, שהם נבראו ב"ז אלול. ויתר על כן, יש עולמות שקדמו אף לכך, כמבואר בארוכה בספר עץ חיים. ועולם זה נקרא "עקודים". ויש אף עולמות שקודמים לכך.

ובדקות, בשורש נמצא הכל בכח, בכללות, באחדות, ואח"כ מתפרט. וזהו תתקע"ד, ת"ת-עקד. ת"ת - בחינת תלמוד תורה (ונקראת בלשון חכמי האמת ספירת התפארת, ת"ת). עקד - לשון עקידה, שם הכל עקוד ומאוחד. וזהו העולם שקדם לעולם דידן, "עולם העקודים", עיין עץ חיים, שער העקודים. ואחריו נברא עולם הנקודים, ובו היה קלקול ושבירה, ואח"כ נברא עולם התיקון, שהוא עולם דידן.

ועולם זה הוא עולם שכולו חכמה - תורה, שהוא בחינת משה שעל ידו ניתנה תורה, ובחינת שלמה החכם מכל אדם. ועיין פנים יפות (במדבר, יט, ג) משה במילוי, מ"ם - שי"ן - ה"ה, ושלמה במילוי, שי"ן - למ"ד - מ"ם - ה"ה, עולה תתקע"ד. ושורשם בעקודים כנ"ל. וזה שאמרו על התורה שהיא חמדה גנוזה לך תתקע"ד דורות. והוא עולם השעשועים.

ואח"כ נתפשטו בנקודים, עולם השבירה, ולכך הן הם "עזי פנים" שבדור. ושם שורשו של עשו, כמ"ש בספר חסידים (סימן אלף קלז). עיין חגיגה (יג, ע"ב). ונקרא עולם התהו. ותיקונם "טהרת המחשבה" שעולה בגימט' תתקע"ד, וזה שאמרו "עלו במחשבה", כמ"ש בפע"ח (שער הנהגת הלימוד, פ"א). ועיין ספר הליקוטים (פרק ב', סימן ד).

ועיקר כח הקלקול, ששורשו בתתקע"ד, הוא עמלק, כמ"ש במחברת הקודש (שער ספירת העומר) ראשית גוים, גימט' תתקע"ד עם אותיות עמלק, והבן שהוא שורש מצות מחיית עמלק כי עליו נאמר קומטו בלא עת. ועיין לקוטי תורה (איוב, ודניאל), ושער היחודים, (פרק כ). וגר"א (ספד"צ, פ"א). ונתגלגלו בצאן לבן, והם ניצים ונצבים. ועיין גר"א (תיקון יא מתיקונים אחרונים) וז"ל, שרוב מאותן תתקע"ד דורות הוא עכשיו בסוף הימים בעיקבא דמשיחא חוצפא יסגא, וכו', והם הערב רב. ועיין שושן סודות (אות רעד). ועמק המלך (שער ה, פרק ל).

איך העולם נברא קודם זמן

מהו הכוונה בהמח' אם העולם נברא בניסן או בכ"ה אלול, והא כל מושג הזמן ותקופות ומזלות נבראו רק ביום ד', ואע"פ שהקב"ה קרא ליום ראשון "יום ראשון" וליום שני "יום שני", היה עכ"פ אור וחושך ואח"כ הבדלה בין האור והחושך מיום ראשון ואילך וא"כ לאחר שהקב"ה הבדיל האור מהחושך והקב"ה קרא הגמר הבריאה הזה "יום ראשון", אבל קודם יום ראשון בבריאה איך שייך שהקב"ה בורא אותו באיזה זמן או באיזה תקופה של הלוח אם קודם יום ראשון לא היה שם המאורות והמזלות והתקופות של החדשים?

תשובה:

המאורות נתלו ביום הרביעי. אולם זה נברא במילה "בראשית", כמ"ש בספורנו ובגר"א. יום ראשון תחילת הזמן דידן. יום ראשון לא נברא בזמן, אלא בו נברא הזמן, באין כאחת

אמירת סליחות

בסיעתא דשמיא אני לומד בכולל 3 סדרים, בין הסדרים אני גם עובד.
היות ואני ספרדי, אני מאוד רוצה לומר סליחות בחודש זה (אלול)
אבל אין באפשרותי לקום מוקדם בבוקר וגם אין באפשרותי לומר אחרי חצות לילה (מסיבה בריאותית,
זה מחליש אותי מאוד)
האם זה נכון שבתוך זמן כולל אומר סליחות ביחיד? והאם כל יום?
הרבה פעמים אני לא מצליח ללמוד הרבה, האם בכל זאת?
תודה לכבוד הרב,

תשובה:

כפי כוחך הנפשי מתוך רוגע, שלווה, ופתיחות הלב.
טוב מעט בכוונה באופן הזה מהרבה שלא בכוונה.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net
לקבלת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529
לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 718.521.5231073.295.1245 USA